

De Heilige Stede I

Hasselt als pelgrims-oord. In de middeleeuwen bezochten velen uit de wijde omgeving de stad om een aflaat te ontvangen.

Hoogtepunt werd gevormd door de jaarlijkse sacramentsprocessie. Dit gebruik had alles te maken met de oorsprongslegende. Een dronken Friese kampvechter zou met zijn bierkroes gestoten zijn tegen een kelk met hosties. Deze zouden vervolgens gevallen zijn en volgens sommigen zouden ze daarbij als sterretjes geschitterd hebben.

De kampvechter werd voor eeuwig verbannen en zijn geboortestreek werd niet lang daarna getroffen door een grote overstroming.

De plek waar dit alles gebeurd zou zijn, werd een heilige plaats. Tot aan de reformatie drukte de Heilige Stede een belangrijk stempel op het lokale leven. Ze vormde ook een bron van inkomen. Het bezoek van de vele pelgrims bracht namelijk ook inkomsten met zich mee.

In feite kon je ze als toeristen beschouwen.

Met de overgang van Hasselt naar de zijde van de protestanten, verdwenen deze bezoekers en dus ook de erbij behorende inkomstenbron. De overgang van Hasselt naar Staatse zijde heeft nogal lang geduurd en dat had onder anderen te maken met die 'toeristenstroom'.

Hasselt is ook niet vanzelf tot de reformatie overgegaan. Er was een verovering van Staatse troepen voor nodig om het stadsbestuur ervan te doordringen om alle katholieke gebruiken af

Nummer 38

Inhoud van dit nummer:

- *De Heilige Stede dateert al vanuit de middeleeuwen. Maar aan het eind van de negentiende en in de eerste helft van de twintigste eeuw maakte ze een revival door.*

Colofon

Foto en memo

Samenstelling en tekst:
Frits Schmidt

Foto's:
Collectie Schmidt

Zo zag Hasselt er eind negentiende tot aan het midden van de twintigste eeuw uit

te zweren. Na wat wijzigingen van de magistraat werd er op rigoureuze wijze een einde aan de jaarlijks traditionele ommevang gemaakt. Dat zal best velen pijn hebben gedaan, want op sacramentsdag was er altijd heel wat volk op de been. Vele vreemdelingen stroomden toe. Door de stad kronkelde zich op plechtige wijze de processiestoet. Vele vooraanstaande leken en geestelijken liepen in de stoet mee. Niet alleen was het een

religieus, maar ook een werelds feest. Gelijktijdig ermee werd namelijk

katholieke priester weer zijn intrede doen. De gemeenschap was aan-

ook een jaarmarkt gehouden.

Na de reformatie kwam dus een eind aan dit katholiek gebruik. Het nieuwe stadsbestuur ging zelfs tot een ontmoedigingsbeleid over. Een bezoek aan de plek werd zo onaantrekkelijk mogelijk gemaakt. Zo werden er op het voormalige heilige terrein onder andere privaten en soldatenhutten geplaatst. Ook de galg kreeg hier

vankelijk nog erg klein, zo woonden er in 1809 in de stad zelf nog maar zeventien rooms-katholieken. Een aantal dat echter wel toenam, want in 1854 kende de parochie al 169 zielen. In de tweede helft van de negentiende eeuw begon men met het aankopen van stukken grond die voorheen tot de Heilige Stede hadden behoord.

